

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Moralitate, Natvra, Et Effectibvs Actvvm
Svpernatvralivm In Genere Et Fide, Spe, Ac Charitate,
Speciatim**

Coninck, Gilles de

Antverpiae, 1623

Dvb. IV. Vtrùm Deus qua reuelans, atque adeò ipsa reuelatio, pertineant
ad obiectum fomale fidei?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79645](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79645)

D V B I V M IV.

Utrum Deus qua reuelans, atque ad eam ipsa reuelatio pertineant ad obiectum formale fidei?

²⁵ **I**n hac & sequente difficultate multi minus explicatè loquuntur, ita ut difficile sit conijcere quid velint: ideoque à diuersis citantur pro ijs sententijs, quas fortè numquam tenuerunt, ut sequenti dubio ex parte patebit. Ut autem clariùs procedamus, Notandum est Primò, hinc esse difficultatem circa duplicè actum fidei. Primus est, quo credimus res reuelatas distinctas ab ipsa reuelatione. Secundus, quo credimus ipsam reuelationem, siue eas res esse à Deo reuelatas: nec enim solùm credimus Deum esse trinum & vnum, esse incarnatum, &c. sed etiam credimus hæc à Deo esse reuelata. hoc autem dubio agimus propriè de priorè actu, in sequenti agemus de secundo.

²⁶ **N**ota Secundò, nos duobus modis posse aliquid dicere siue affirmare. Primò, solamentali dictione, sine vllò externo indicio, quo res ad alterius cognitionem deferri possit. Secundò, ita ut etiam exterius nostram mentem aliquo indicio prodamus. Quæ distinctio clara est in locutione, qua inter nos vtimur; in locutione autem angelorum res nobis obscurior est, quia nescimus quo modo inter se loquantur. Sed quidquid hæc de re sit, inter omnes constat, angelù posse aliquid intra se cogitare, atque ita sibi quodammodo loqui, ita ut nullus alius angelus id cognoscat. Et rursus eum cum voluerit, posse suos conceptus alteri manifestare, atque ita ei loqui. & hanc hinc voco externam locutionem, quacumque ratione fiat; priorem verò voco internam.

²⁷ **N**ota Tertiò, etsi per priorem locutionem possim dici loqui mihi ipsi aut etià Deo, qui internas nostras cogitationes inspicit, tamen non possum per eam alteri alicui creaturæ loqui; quia ut alicui loquar, debeo meum conceptum siue locutionem ad eum dirigere: ad quod necessarium est, ut ita eam exprimam ut possit ad alterum peruenire, siue ut hic possit eam percipere. nec enim possum dici ei loqui, ad quem sermonem non dirigo; nec possum dici hunc ad illum verè dirigere, si quantum est ex parte mea id ita non faciam, ut ad eum peruenire possit.

²⁸ **S**imilisque etiam est ratio in Deo respectu nostri, præsertim viatorum (de quibus hinc solùm agimus, quia in his solis est fides): cum enim eius conceptus intueri non possimus, debet eos nobis aliquo externo signo & consequenter actione creata prodere, ut possimus eos cognoscere, & consequenter ut possint ad nos dirigi.

Ex quo patet, locutionem Dei ad nos includere necessariò aliquam actionem creatam, qualis qualis illa demum sit.

²⁹ **D**ices, Loquimur quandoque hominibus absentibus, aut etiam rebus inanimatis, quæ nostrum sermonem nullo modo possunt perci-

pere: ergo ut alicui loquar, non requiritur ut meus sermo possit ad eum peruenire. Respondendo, illam locutionem non esse veram, sed tropicam, vel potiùs fictam, ad ostentationem nostri affectus, aut ob similem causam. fingimus enim illos, quibus loquimur, esse præsentés, & res inanimés percipere ea quæ dicimus; & consequenter fingimus nos ijs loqui.

Adde, nos in hoc etiam casu sermonem nostrum, quantum est ex parte nostra, sufficienter ad eos dirigere, ita ut possent eum percipere, nisi aut absentes essent aut sensu carerent; atque ita defectus non est ex parte nostra, sed ex parte eorum quibus loquimur, sicut quando surdo loquimur. Secus est in locutione merè interna, quæ ex natura sua talis est, ut ab alijs percipi nequeat, atque ita in ea est defectus, ei que aliquid deest ad veram istorum allocutionem requisitum.

³⁰ **N**ota Quartò, nos alterius testimonio dupliciter moueri posse ut aliquid credamus. Primò, ita ut illo per se & immediatè moueamur ad rem illam credendam. Secundò, solùm mediatè. v. c. Iohannes qui magna apud me est auctoritate, mihi dicit haberi in Scripturis Abraham genuisse duos filios. Duobus hæc credo. Primò, illud haberi in Scriptura; Secundò, id esse verum. Ad priorem assensum moueor immediatè auctoritate & testimonio Iohannis: ad secundum immediatè moueor testimonio Scripturæ, & testimonio Iohannis solùm remotè ac mediante priorè assensu. Item testimonium Iohannis respectu vtriusque obiecti valde dissimiliter se habet: nam respectu prioris veritas ipsius testimonij habet per se immediatam ac necessariam connexionem cum veritate ipsius obiecti siue rei creditæ, ita ut fieri nequeat ut testimonium Iohannis sit verum, si illud in Scriptura non habeatur. secus est de secundo; nam etsi Abraham numquam genuisset duos filios, posito tamen quòd hoc in Scriptura haberetur, testimonium Iohannis esset verum. Vnde sequitur, testimonium Iohannis respectu prioris assensus habere veram rationem medijs siue obiecti & rationis formalis, qua immediatè moueor ad credendum: in secundo verò solùm se habere per modum proponentis ipsum obiectum formale.

³¹ **H**is positis tres hæc possunt esse sententiæ, quarum tacitis Auctorum nominibus meminit Turrian. 2. 2. disput. 2. dub. 2. Prima negat testimonium Dei habere rationem obiecti formalis respectu nostræ fidei: Primò, quia obiectum formale debet esse aliquid reale intrinsecum obiecto materiali: atqui testimonium Dei respectu rerum credendarum non potest esse tale: ergo nequit esse obiectum formale fidei. Secundò, quia fide credimus Deum esse primam veritatem: atqui hoc non credimus propter ipsius testimonium; quia stultum videtur credere aliquem esse veracem, quia ipse hoc dicit: ergo respectu huius assensus testimonium Dei non est obiectum formale. Tertiò, quia fide credimus Deum esse: atqui hoc non credimus, quia ipse dicit; nam ridiculum videtur credere aliquem esse siue e existere, quia ipse hoc testatur. ³² **Q**uam-

Quamuis enim hoc ipso quo aliquis dicit se existere moue ad iudicandum hoc esse verum, propriè tamen id non credo, quia ipse hoc dicit, sed propter rei euidentiā: nam hoc ipso quo audio aliquem loquentem, clarè scio eum esse, vnde etiam hoc crederem etsi contrarium diceret.

Confirmatur, quia ignotius non potest esse ratio cognoscendi magis notum: atqui notius est Deum esse (quia hoc lumine naturæ est euidens) quàm sit notum ipsum hoc testari: ergo nequeo illud propter hoc credere.

Quartò, credimus Deum reuclasse articulos fidei: atqui hoc non credimus propter aliam reuelationem, quia sic daretur processus in infinitum: ergo aliquis assensus fidei non habet pro obiecto formali Dei reuelationem.

Secundà sententia docet, internam Dei locutionem esse obiectum formale assensus fidei: non tamen externam; quia cum fides sit virtus theologica, debet pro obiecto formali habere aliquid increatum. Sed hoc argumentum nullius est momenti; quia, vt fides sit virtus theologica, sufficit quòd ipsius obiectum sit ex parte ipse Deus quatenus scilicet includit diuinam veritatem & locutionem internam.

Tertià docet, ipsam reuelationem siue testificationem esse connexionem & vniōem inter obiectum formale & materiale fidei, siue inter auctoritatem Dei & rem creditam. nam alias huius veritas nullam haberet connexionem cum Dei auctoritate siue veritate, si Deus eam non fuisset testatus; v. c. si Deus non fuisset testatus Antichristum venturum, quantumuis ipse nunquam esset venturus, ideo tamen Deus non esset minus verax: & qui negaret eum esse venturum, nullo modo negaret Deum esse veracem. hoc ipso tamen, quo Deus testatus est eum esse venturum, fieri nequit vt ipse non veniat, nisi Deus mentiatur. atque ita necessaria est connexio inter ipsius aduentum futurum & Dei veritatem.

35 CONCLUSIO I. Veritas prima siue Deus quatenus est prima veritas reuelans obiecta fidei, est huius obiectum formale; ita vt etiam ipsa Dei reuelatio siue attestatio ingrediatur eius obiectum formale. Est ferè communis Theologorum, vt ostendit Valent. 2. 2. disp. 1. q. 1. puncto 1. & Turrian. ibid. disp. 2. dub. 2.

Valentia
Turrian.

Probatur Primò, quia Scriptura passim exigit à nobis fidem, iubetque nos credere mysteria fidei quia Deus ea reuclauit ac testatus est. Hinc S. Iohannes epistola 1. c. 5. cum vrget nos vt credamus, rationem adfert: *Quia spiritus est qui testificatur quoniam Christus est veritas.* & quo magis nos excitet, vt omnino firmiter & sine hætitatione credamus, subdit: *Si testimonium hominum suscipimus, testimonium Dei maius est: quoniam hoc est testimonium Dei, quod maius est.* Ac si dicat, si testimonium hominis nos mouet ad credendum aliquid, multò magis nos mouere debet testimonium Dei, quod infinitè infallibile est. Demum addit, *Qui credit in filium Dei, habet testimonium Dei in se.* quo nimirum ipse in assentiendo tamquam fundamento & ratione formali nitatur. Similiter 1. ad Thessalon. 2. &

1. Thessal. 2.

Coninck de act. supernat.

alibi credentes dicuntur suscipere verbum Dei, & credere verbo Dei: quia nimirum testimonio Dei ad credendum mouentur.

36 Probatur Secundò, quia id in aliquo assensu habet rationem obiecti formalis, quod est medium siue ratio nos mouens ad assensum; vt patet in assensu conclusionis, in quo euidentiā præmissarum & consequentiā est obiectum formale ipsius assensus, quia est ratio siue causa obiectiua mouens ad assensum: atqui ratio mouens me ad assensum fidei, siue diuinæ siue humanæ, est testimonium Dei aut hominis: ideo enim dicta credo, quia aut Deus aut homo ea testificatus est: ergo ea testificatio habet rationem obiecti formalis.

Confirmatur, quia multæ res fidei nullam aliam habent rationem, cur vt infallibiliter veræ credantur, nisi quia Deus eas testatus est: v. c. nulla est ratio ob quam credam Antichristum venturum, nisi quia Deus hoc dixit: ergo tota ratio nos mouens vt eas ita credamus, est testimonium Dei.

37 Dices Primò, testimonium Dei non esse rationem formalem ipsius assensus, sed solum proponere nobis veritatem ipsius rei, qua deinde ad credendum mouemur. Sed contra, hac ratione reuelatio aut testificatio respectu assensus fidei, ac rei creditæ se solum haberet, sicut se habet locutio eius qui mihi ostendit aliquam conclusionem sequi ex præmissis mihi per se notis: aut sicut se habet testimonium eius qui mihi dicit hoc vel illud haberi in Scriptura, & ita est causa cur alicui propositioni assentiar. iuxta dicta num. 31. hoc autem est apertè falsum, vt patet tum ex ibidem dictis, tum etiam quia si res creditæ deberent aliunde, quàm ex testimonio Dei habere quòd sint necessariò & apertè veræ, aut connexæ cum auctoritate diuinæ; quod tamen falsum est: nam multæ res fidei, præsertim futuræ contingentes, nullam ex se habent necessariam veritatem, cum possint esse & non esse; multò minus habent euidentiā veritatem: ergo secluso Dei testimonio nihil in se habent, quod me possit mouere vt eas credam.

Testimonium
Dei respectu
fidei non est
solum pro-
positio ob-
iecti.

38 Dices Secundò, Etsi eas res non habeant ex se infallibilem aut certam veritatem, eam tamen habent quatenus sub sunt scientiæ Dei: hoc ipso autem quo Deus dicit eas futuras, scio ipsum scire eas futuras; & ideo id firmiter credo.

Sed contra, tunc credendo præcisè eas res esse veras siue futuras, non crederem testimonio & verbo Dei, prout Scripturæ citatæ num. 35. testantur, sed solum scientiæ Dei: imò propriè huic non crederem (quia credere propriè dicit respectum ad aliquod testimonium) sed ex ea posteriori colligerem eas res esse veras, atque ita ille assensus non esset fides, sed potius quædam scientia à posteriori; qua ratione dicemus infra Beatos in Deo cognoscere res futuras.

Fides neces-
sario res-
pectu ad aliquod
testimonium
qua talis.

39 Dices Tertiò, solum Dei veracitatem esse causam & rationem formalem cur eiusmodi res sint infallibiliter veræ ac credibiles; testimonium verò Dei solum esse vinculum siue rationem cur illæ cum Dei veracitate habeant necessariam connexionem, & consequenter propter

P

eam

eam sunt necessariò veræ ac credibiles.

Sed contrâ, non sola auctoritas siue veracitas Dei me mouet ad credendum, sed etiam ipsa connexio rerum cum ea veracitate; idè enim res eas credo quia ei veracitati connexæ sunt, siue quia reuelatæ sunt: sicut in syllogismo non solum euidencia præmissarum est causa assensus conclusionis, sed etiam euidencia consequentiæ; ideo enim conclusioni assentior, quia video eam sequi ex præmissis, quas scio esse veras.

40

CONCLUSIO II. Non solum interna Dei locutio siue iudicium, quo iudicat rem aliquam esse veram ac reuelatam, sed etiam ipsa externa reuelatio & testificatio (quo nomine intelligo quoduis externum signum, quo Deus nobis loquitur ac conceptus suos aperit) habet rationem obiecti formalis respectu assensus fidei. Ita

Valentia.

Valentia suprà, §. Sed hinc oritur. Et probatur, quia ad obiectum formale fidei requiritur vera Dei testificatio qua nobis aliquid dicat ac reuellet siue testetur: atqui, vt ostendi num. 28. & 29. sola Dei interna locutio, nisi accedat aliquod externum signum quo ipsa ad nos dirigatur, ita vt nobis possit innotescere, nequit respectu nostri esse vera testificatio, nec Deus per eam potest dici nobis aliquid dicere aut testificari: ergo ipsa sine eo signo nequit esse formale obiectum fidei; & sicuti externum illud signum vnà cum interna locutione sua actu intellectus cõponit integram locutionem, ita vtrumque pertinet ad obiectum formale fidei.

Integrum obiectum formale fidei ex quo consistet.

41

Ex quibus omnibus patet, integrum obiectum formale fidei esse primam veritatem nobis aliquid actione creata reuelantem, qualem, siue includendo etiam ipsam reuelationem. Ad primum argumentum propositum n. 32. Respondeo maiorem solum esse veram quando assentimur alicui rei propter suam euidenciam, aut propter euidenciam, quam cum rebus aperte veris ex se habet, connexionem; secus autem esse in omni actu fidei, cui essentialè est vt feratur in obiectum materiale ob alterius auctoritatem: quæ communiter rei creditæ extrinseca est.

42

Ad secundum, nego minorem: nam Deum esse veracem non solum scimus, sed etiam propter Dei testimonium fide diuina credimus. Ad probationem, Respondeo hoc solum esse verum quando quis firmiter credit alicui ignoto dicenti se esse veracem, qui id nullis aliis argumentis probat, siue quando nulla alia adest iusta ratio, quæ eum moueat ad id credendum. Secus autem esset, si vir aliquis, cuius prudentia, grauitas ac probitas mihi essent optimè perspectæ, ita vt prudenter possem iudicare ipsum nolle me fallere, siue me posse ei certò fidere, mihi diceret se esse ita amantem veritatis, ac naturaliter abhorrerentem à mendacio, vt nulla in re vllam ob causam vinqum mentiat, aut mentiri veller; tunc enim, præsertim si ipse esset meus Superior, cui omnem reuerentiam debeo, propter illud ipsius dictum deberem firmius credere ipsum ita esse veracem, quam ex vllis fortè aliis circumstantiis id possem colligere, siue firmius quam secluso eo testimonio id cre-

Prudenter quandoque alicui credimus dicenti se esse veracem.

derem, idque propter honorem & reuerentiam, quam ei ob probitatem & superioritatem debeo: ita vt dubitando an aliqua in re fortè mentiretur, maiorem ei facerem iniuriam post illud de se testimonium, quam ante.

Cum itaque naturæ lumine nobis certò constet Deum esse summe sapientem & bonum, ita vt ipsius naturæ repugnet aut falli, aut fallere, merito ei de se testanti se ita esse veracem vt omnino implicet ipsum mentiri, credimus, & quidem assensu firmiore quouis alio, quem ob rationes naturales possumus elicere: quia fides est quavis scientia naturali certior; summaque, quam Deo debemus, reuerentia exigit, vt ei quiduis de se alia re testanti tanta firmitate credamus.

Ad tertium, nego minorem. Ad probationem, Respondeo ridiculū quidem esse credere, aliq̃ hominem esse præcisè quia ipse hoc dicit, ita vt noster assensus sit verè assensus fidei nitens ipsius testimonio; secus tamen esse in Deo eiusque testimonio. Ratio diuersitatis est, quia testimonium hominis non solum non facit obiectū suum euidens, sed est etiam fallibile, atque ita est medium cognoscendi longè incertius ac omni modo imperfectius, quam sit euidens ratio naturalis: ridiculum autem est, imò, vt ostendam disp. 11. dub. 1. omnino naturaliter impossibile me moueri medio obscuro & incerto vt assentiar alicui rei mihi euidenter & certissime aliunde cognita.

Cur possit possum verè fide credere Deo dicenti se esse, quam homini.

Secus autem est in fide diuina, quæ certitudine omnem naturalem scientiam superat, sicut testimonium diuinum certitudine infinite superat omne medium cognoscendi merè naturale: quare habita quacumque cognitione hausta ex ratione humana circa Dei existentiam aliudue obiectum, merito adhuc mouemur diuino testimonio vt id credamus firmius, quam sit assensus ille ex ratione naturali ortus. Quare etsi & aliunde & ex hoc ipso, quo Deus nobis loquitur, signo euidenter cognoscamus ipsum verè existere, tamen merito voluntas adhuc intellectui imperat vt hoc ipsum propter Dei testimonium firmius credat.

44

Ad confirmationem, distinguo maiorem: si enim ignotus dicitur id omne quod est minus euidens, sic eam nego. Nam vt assentiar alicui propositioni propter aliam non est opus vt hæc mihi sit euidentior, sed sufficit quòd sit certius cognita: antecedens enim mouet me vt assentiar consequenti, præcisè quia ipsum in se mihi certò cognitum est, siue hæc cognitio sit euidens, siue obscura. Quod vel inde patet, quia conclusiones theologicas etsi sæpè lumine naturali aliquo modo cognitæ, tamen adhuc probamus ex propositionibus fidei obscure nobis cognitæ, & ita firmius iis assentimur, quam propter alias rationes euidentes. Simili igitur ratione obscura Dei reuelatio potest mihi esse ratio cur firmius assentiar alicui rei aliàs naturaliter mihi euidenter cognitæ. Si verò id vocetur ignotius, quod cognitione absolute imperfectiore est cognitum; sic concessa maiore, nego minorem. nam etsi fides qua credo Deum testari se esse, sit obscurior cognitione qua natu-

45

naturaliter scio eum esse; est tamen absolute certior, atque ita saltem aliqua ex parte perfectior.

Ad quartum, nego consequentiam. Quia Deum reuelasse articulos fidei credimus propter eandem ipsam reuelationem qua eos reuelauit: sicut enim lumen non solum est ratio cur videam colores, sed etiam cur ipsum videam, ita reuelatio diuina est formalis ratio simul credendi tam ipsam reuelationem quam res per eam reuelatas; vt ostendam dubio sequenti.

D V B I V M V.

Quod sit obiectum formale, siue immediata ratio formalis ob quam credimus articulos fidei esse à Deo reuelatos?

47 S Olet hæc difficultas ab alijs hoc modo proponi: *Quid sit in quo fides nostra vltimò resoluitur, quodq; per se creditur vel scitur?* v. c. petitur cur credam Deum esse trinum & vnum: bene respondeo, Quia Deus hoc reuelauit. Quid si vltimò petatur cur credam Deum hoc reuelasse, non videor posse dicere me hoc credere propter Dei reuelationem. nam vel id crederem propter aliam reuelationem, & sic esset progressus in infinitum: vel propter eandem ipsam reuelationem, qua Deus reuelauit se esse trinum & vnum, quod etiam nō videtur posse dici, quia nihil potest esse ratio cognoscendi sui ipsius, nisi sit in se euidens; Deum autem hoc reuelasse non est per se euidens.

48 Secundo, hæc res patitur difficultatem; quia ad credendum Deum hoc reuelasse non videor posse moueri ob auctoritatem primæ veritatis, sicut ea moueor vt credam alia reuelata; nam illud non videtur habere necessariam connexionem cum Dei veritate, sicut hæc habent. Et si enim negarem Deum reuelasse se esse vnum & trinum, non facerem eum mendacem, sicut facerem si concederem eum id reuelasse, & tamē negarem esse verum. Sicut etiam accidit in humanis; nam facio quidem Petrum mendacem si negem esse verum id quod fateor eum testatū esse; non facio tamen eum mendacem si negem ipsum hoc testatum esse, nisi constet eum testari se hoc esse testatum: et si autem Deus reuelauit se esse trinum & vnum, tamen non reuelauit se hoc reuelasse. Quare manet difficultas, qua ratione credam Deum hoc reuelasse.

49 Scotus in 3. d. 23. §. *Contrā si fides*, & §. *Aliter potest poni*. ponit duos modos dicendi. Primus docet, nos hoc credere fide acquisita; ita nimirum vt ijs quibus Deus hoc immediatē reuelauit, hoc crediderint, quia apertē percipiebant Deum hoc sibi reuelare; nos verò id credamus, quia ipsi dixerunt & scripserunt hoc sibi à Deo reuelatum esse. ita vt horum testimoniu sit formalis ratio, cur credamus Deum illa reuelasse.

Secundus modus docet, habentem solum fidem acquisitam tamquam ratione formali niti reuelatione Dei, & ea moueri vt credat v. c. Deum esse trinum & vnum; contrā verò niti ac moueri auctoritate & testimonio Euangelistæ vt credat Deum id reuelasse. Secus tamen esse

Coninck de act. supernat.

in habente fidem infusam, quæ supplet defectum obiecti formalis, & propositis solum ijs terminis, *Deus est trinus & vnus*, sine respectu ad reuelationem immediatē inclinatur intellectum vt illud credat. Sicut vt primò incipimus assentiri conclusioni alicuius scientiæ, necessarium est vt actu consideremus euidentiā præmissarum ex quibus deducitur, & ipsius consequentiæ. postea verò acquisito habitu statim vt conclusio illa nobis proponitur, sine reflectione ad vllas præmissas ei tamquam in se nobis euidenti assentimur, habitu supplente defectum illius obiecti formalis, propter quod ei primò sumus assensi.

Et hoc secundum quidem quasi problematice Scotus ibi disputat: vt tamen probandum sit non definit; imò paragrapho sequenti ponit aliquot argumenta, quæ id clarè refutent.

Primum est, quia inde sequeretur, omnes habentes habitum fidei statim ac ijs proponitur aliqua propositio, quæ est de fide, et mox assensuros, et si numquam audierint, aut saltem omnino obliuisci eam à Deo esse reuelatam. Secundo, quia inde sequeretur, assensum fidei non prærequirere imperium voluntatis, & consequenter non esse liberum. Sicut si proponatur alicui aliqua propositio, cuius habet habitualement scientiam, statim & necessariò ei assentitur, et si non recorderetur medijs per quod eam scientiam primò acquisiuit: vtrumque autem consequens est apertè falsum: nam et si habeamus habitum fidei, numquam tamen aliquid fide diuina credimus nisi prius etiam credamus id à Deo esse reuelatum, & nisi præcedat imperium voluntatis, quo ille assensus liberè imperetur. nam, vt testatur D. Augustinus. tract. 26. in Iohan. nemo credit nisi volens. Tertiò, refutatur ea opinio, quia secundum eam assensus, quo res fidei credimus, non esset verè assensus fidei: nam, vt ostendi suprā n. 36. & 38. assensus fidei siue diuinæ siue humanæ necessariò tamquam obiectum formale respicit aliquod testimonium, sicut scientia proprie dicta respicit demonstrationem; & hac ratione essentialiter ab omni alia cognitione differt. Secundum illum autem modum dicendi assensus fidei infusus non niteretur vllò testimonio tamquam obiecto formali, & consequenter non esset vera fides.

Secundò, Michael Medina lib. 5. de Recta in Deum fide c. 11. distinguit inter fidem Apostolorum aliorumque qui immediatē à Deo per reuelationem alioque modo fidem didicerunt: & inter nostram fidem. Nam illorum fidem vult vltimò niti testimonio diuino; & eandem ait esse rationem eorum qui tempore Apostolorum vixerunt, & ab ijs fidem didicerunt, & viderunt miracula quibus Deus testabatur fidem, quam annunciabant, esse veram. Nostram verò fidem ait vltimò niti auctoritate Ecclesiæ, quatenus hæc à Spiritu sancto dirigitur; atque ita est infallibilis veritatis, & habet suo modo auctoritatem diuinam. cui contentit Bañez 2. Bailez. 2. quæst. 1. art. 1. dub. 4. Itaque secundum eos si petas ab aliquo, quare credat Christum esse Deum; respondebit, Quia Deus hoc reuelauit. Si vltimò petas, quare credat Deus hoc reuelasse;

P 2

sc; di-